

[Kirkeministeren.]

Selv om der ikke er store problemer vedrørende dette lovforslag, ser jeg gerne, at det, som det er blevet nævnt, kommer i udvalg, ganske specielt da den minister måtte være meget mærkeligt sindet, der ikke ønskede fra et folketingsudvalg at få et enstemmigt ønske om, at vor yderst betrængte byggekvote blev rimeligt og sømmeligt forstørret, sådan at loven også i praksis kan komme til at fungere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i bogføringsloven.

(Lovforslaget (nr. 133) findes i tillæg A. sp. 1549, fremsættelsen i tidenden sp. 3572).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Teichert: De foreslåede ændringer vedrørende bogføringspligten er en naturlig følge af den udvikling, vi har været igennem i de sidste år. Vi ved jo, at grundværdistigningsskylden er afskaffet i 1964; begrebet grundbeløb, hvorved forstås ejendomsskyldværdien ved 10. alm. vurdering, ønsker man ikke at anvende mere. Nu foreslås det, at bogføringspligten indtræder pr. 1. januar 1967, når ejendomsskylden er oppe på 175.000 kr., og når der til ejendommen hører et areal på 15 ha. For gartnerier, frugtplantager og planteskoler indtræder bogføringspligten, når ejendomsværdien andrager 70.000 kr. Man lægger mærke til lovforslagets § 2, stk. 2, der siger, at uanset de foreslåede ændringer i § 1 er den ejer eller bruger af en landbrugsjendom, der har været omfattet af bogføringsloven, fortsat bogføringspligtig efter lovens regler.

Pligten ophører dog, hvis den pågældende afstår sin ejendom, ikke driver den længere. Vi kan fra socialdemokratisk side anbefale de foreslåede ændringer og ønsker at gå ind for dem.

Jeg har en enkelt lille bemærkning til handelsministeren, der plejer at være meget hensynsfuld over for de organisationer, der berøres af ændringer i lovgivningen. Jeg har lagt mærke til, at man ikke har hørt De samvirkende danske Husmandsforeninger, og det synes mig lidt mærkeligt, når man dog har hørt De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende Sogne- raadsforeninger i Danmark.

A. Chr. Andersen: Den foreslåede ændring i bogføringsloven vedrørende et nyt kriterium for afgrænsningen af landbrugsjendommens bogføringspligt kan jeg på mit partis vegne tiltræde i princippet.

Det er naturligt her at gå over til at benytte ejendomsværdien i stedet for begrebet grundbeløbet, som jo er et levn fra dengang, vi havde noget, der hed grundstigningsskyld, og som derfor ikke benyttes mere. Det er også rigtigt, når man vil benytte ejendomsværdien, da at fastsætte et vist mindsteareal. Jeg vil dog bemærke, at hvis det til enhver tid skal være 175.000 kr. i ejendomsværdi, der skal være kriterium, kan virkningen måske efterhånden blive for stærk, selv om det kan være rigtigt at udvide kredsen af bogføringspligtige. Vi må vel forudsætte, at der stadig vil ske en stærk stigning i vurderingerne for hver hovedvurdering; og antallet af bogføringspligtige vil derved stige langt hurtigere end hidtil, hvor vi har haft det mere konstante grundbeløb som grundlag. Da der ydermere i de kommende år må mødes en stærkere tendens til sammenlægninger, vil mange ejendomme blive inddraget ved, at såvel areal som ejendomsværdi kommer over de foreslåede grænser. Man kan derfor komme ud for, at antallet af bogføringspligtige kan stige så stærkt, at det kan komme til at knibe for landbrugerne at få den nødvendige regnskabsmæssige assistance, så regnskaberne kan blive ført. Lovforslaget vil jo give ca. 4.300 ejendomme ud over de ca. 40.000, der har det i øjeblikket, bogføringspligt; hvilket er en ikke ubetydelig procentvis stigning. Det må også her erindres, at der

[A. Chr. Andersen.]

stilles visse krav til regnskabsføringen, krav om en vis kvalitet med hensyn til denne regnskabsføring, idet alle er under bogføringsloven. Jeg tror, det kan blive nødvendigt at overveje, om man eventuelt skal fastlægge de 175.000 kr. i forhold til 13. alm. vurdering og så eventuelt tage loven op til revision med henblik på fastsættelse af et nyt mindstebeløb efter hver hovedvurdering.

Angående ændringen vedrørende gartneriejendomme, frugtplantager og plante-skoler vil jeg også her pege på, at der vil ske en meget stor stigning i antallet af bogføringspligtige. En ejendomsværdi på 70.000 kr. efter 13. alm. vurdering inddrager jo mange ejendomme, selv om grænsen også efter 12. og tidligere vurderinger var 70.000 kr. Vi ved jo, at ejendomsværdistigningerne ved 13. alm. vurdering var meget store, og måske særlig store for den slags ejendomme. Mon ikke der kan være grund til at overveje, om det foreslåede beløb, 70.000 kr., er rimeligt, samt om ikke det beløb, man bestemmer sig til, enten skal knyttes til 13. alm. vurdering eller også revideres for hver hovedvurdering.

Det foreslås endvidere — i lovforslagets § 2, stk. 2 — at de, der hidtil har været omfattet af bogføringsloven, fortsat skal være bogføringspligtige, selv om de efter de foreslåede nye regler falder udenfor. Jeg kan ikke se nogen begrundelse for at opretholde denne pligt og mener derfor, at kun det nye kriterium skal være gældende. Selv om det foreslås, at pligten skal bortfalde, når den pågældende ophører med at drive ejendommen eller en væsentlig del af den, vil der sikkert ofte opstå vanskelighed ved at fastslå, hvorvidt bogføringspligten fortsat skal være gældende, hvis f. eks. en del af ejendommen bortforpagtes eller sælges. Man har jo herefter ikke det faste kriterium til at fastslå dette, da der i fremtiden ikke bliver fastsat noget grundbeløb.

De nævnte spørgsmål ønsker vi gerne overvejet i et udvalg, men i øvrigt vil jeg tilsige mit partis velvillige behandling af lovforslaget.

Juul Madsen: Det konservative folkeparti kan ligeledes i princippet tiltræde de

af handelsministeren foreslåede ændringer i bogføringsloven. Disse ændringer, skyldes jo den glædelige kendsgerning, at den afgiftspligtige grundstigningssskyld blev afskaffet og der derfor ikke mere arbejdes med begrebet grundbeløb, hvorfor man må finde frem til et nyt kriterium.

Venstres ordfører gav udtryk for nogle betænkeligheder med hensyn til de i lovforslaget fastsatte fremtidige grænser for bogføringspligten, og jeg kan herom sige, at vi i et udvalg gerne vil drøfte, om disse grænser er rigtige, eller om andre kan være mere rimelige, men så vidt jeg kan se af lovforslaget og bemærkningerne, svarer disse grænser i realiteten til dem, vi har for øjeblikket — man har blot ændret selve kriteriet.

Venstres ordfører omtalte også § 2, stk. 2, hvori det siges, at ejere eller brugere, der allerede har bogføringspligt, også skal have det fremover, selv om denne pligt for så vidt falder bort efter det nye kriterium. Dette finder jeg ikke urimeligt, men jeg vil dog også gerne være med til at drøfte dette spørgsmål i udvalget. Jeg har den opfattelse, at det fremover bliver mere og mere nødvendigt, at der føres regnskab i landbrugs-virksomheder, og jeg har ikke noget ønske om at indskrænke denne pligt. Jeg mener tværtimod, at tiden vil medføre, at det måske kan blive nødvendigt at tage hele denne sag op til revision ved en anden lejlighed.

Hvad angår den ængstelse, der blev givet udtryk for: at vi ikke har konsulenter og anden kyndig assistance nok, vil jeg gerne give udtryk for det synspunkt, at med den moderne bogføringsteknik og de mange revisionsinstitutter, vi har, kan dette problem ikke være afgørende; men også det vil jeg naturligvis gerne være med til at drøfte i et udvalg.

Den ærede ordfører for socialdemokratiet udtrykte forundring over, at husmandsforeningerne ikke var blevet hørt. Det skyldes vel ganske enkelt, at meget få eller ingen af husmandsforeningernes medlemmer falder ind under denne lovgivning, da grænsen jo er 15 ha; de 100.000 ejendomme, vi har på under 15 ha, er vel de ejendomme, der i det store og hele findes inden for husmandsforeningerne, og derfor

[Juul Madsen.]

har man formodentlig ikke ment, det var nødvendigt at tale med husmandsforeningerne derom.

Mit parti vil altså se velvilligt på lovforslaget og kan tiltræde principperne, men vil gerne drøfte enkeltheder i et udvalg.

Svend Haugaard: Det er klart, at der, da begrebet grundbeløb er bortfaldet sammen med grundværdistigningsafgiften, må fastsættes et nyt kriterium for, hvornår bogføringspligten indtræder for landbrug, gartneri og skovbrug.

Handelsministerens lovforslag må siges at have truffet de nuværende ordninger så nær, som det vel er muligt, og det radikale venstre kan anbefale det. Vi kan også tiltræde den kombination, der er foreslået af areal og ejendomsværdi — med henholdsvis mindst 15 ha areal og 175.000 kr. i ejendomsværdi — som kriterium for, hvornår pligten skal indtræde.

Ordningen vil jo med stigende ejendomsværdi bringe flere ind under pligten, nemlig dem, der i dag „overholder“ de 15 ha, men ikke de 175.000 kr. Det har vi for så vidt ingen indvendinger imod, for selv om bogføring betyder besvær, møje, i første omgang, må den i det lange løb driftsmæssigt betragtes som en fordel. Men også jeg undrer mig over, at De samvirkende danske Husmandsforeninger ikke er blevet spurgt; der findes jo dog ikke nogen bestemt grænse for, hvornår man kan være medlem af en husmandsforening, og hvornår man kan være medlem af en landboforening, og selv de 175.000 kr. kan heller ikke være nogen grænse, for der er på mange husmandsbrug i dag så store bygninger, at disse brug muligvis også kommer ind under det nye forslag om bogføringspligt.

Hvad angår gartneri og planteskoler, kan vi også tiltræde de grænser, der er sat dér; men her ligger det da helt klart, at en stigning i ejendomsværdi ved ny vurdering snart vil bringe alle disse gartnerier ind under bogføringspligt. For så vidt kan vi sige, at det er helt i sin orden, fordi det er en fordel, at man fører regnskab, at man har oversigt over sin økonomi. Der må selvfølgelig på passende måde sørges for, at der er tilstrækkeligt med kvalificerede regnskabskyndige til hjælp dertil.

Vi mener, det er helt i sin orden, at ejendomsareal og ejendomsværdi opsummeres, når der er ejere eller brugere af flere ejendomme. Vi er heller ikke betænkelige ved at lade alle hidtidige regnskabspligtige fortsat være under den nye ordning. Vi mener, at de fleste, der er i gang med at føre regnskab, må erkende, at det på alle måder er en fordel at fortsætte. Men der er flere ting, vi gerne vil drøfte i et udvalg, deriblandt måske også, hvad der er bogføringspligt, og hvad der er regnskabspligt. Det er muligt, at det er sundt at få det lidt nærmere præciseret.

Poul Dam: Om dette lovforslag skal jeg ganske kort sige, at vi er principielt indforstået med de tekniske ændringer, som er blevet nødvendiggjort af den i øvrigt så bedrøvelige afskaffelse af grundværdistigningsskylden.

Det har fra forskellig side været nævnt, at det er uheldigt, at man har brugt disse ejendomsværdier, fordi de formentlig kunne blive sat op ved kommende vurderinger. For mig at se ville det være den eneste gode virkning af inflationen, at en stadig større kreds blev regnskabspligtig. Vi mener i og for sig, regnskabspligten bør udstrækkes til så mange som overhovedet teknisk muligt.

Vi håber imidlertid noget helt andet. Vi håber, at inflationen efterhånden vil høre op, og vi håber, at der vil blive gennemført sådanne ændringer i ejendomsbeskatningen, at ejendomsværdierne vil falde, og i så tilfælde kunne der være brug for en revision, nemlig for at få sat beløbene ned; men det er måske løse fantasier i et optimistisk øjeblik den 9. marts.

Bækgaard: Det foreliggende lovforslag er jo en nødvendig foranstaltning på grund af grundtigningsskyldens afskaffelse, og de uafhængige kan tilslutte sig de synspunkter, der er fremsat her af flere ærede ordførere.

Der sker heller ikke nogen særlig stor udvidelse af de bogføringspligtiges antal, men i den forbindelse var der forleden en landmand, der spurgte, om han ville være bogføringspligtig efter lovforslaget her. Han har en ejendom med en ejendomsværdi på 150.000 kr., og så har han for nylig købt en lille naboejendom med en ejendomsværdi

[Bækgaard.]

på 45.000 kr., men hvorpå der ingen landbrugspligt er. Kan ministeren svare på, om der vil være bogføringspligt her?

Når vi nu er inde i en drøftelse om de bogføringspligtige landmænd, vil jeg gerne spørge, om ikke det ville være et rimeligt krav at stille til skatteligningsmyndighederne, at disse i højere grad end hidtil skal respektere de regnskaber, som bogføringspligtige landmænd gennem en revisor eller en regnskabskonsulent indleverer til skatteansættelse. Det sker desværre ofte, at veludførte og nøjagtige regnskaber bliver underkendt, og det skaber i høj grad uvilje mod regnskabsføringens værdi.

Jeg er godt klar over, at det ikke er handelsministeren, der kan gribe ind her, men jeg synes, det skulle siges nu. I øvrigt kan de uafhængige støtte lovforslaget.

Handelsministeren (Lars P. Jensen): Da jeg har forstået, at lovforslaget skal i udvalg, og at man dér vil drøfte forskellige ting, skal jeg ikke gå ind på enkeltheder i forslaget.

Hvis jeg skulle svare det ærede medlem hr. Bækgaard, ville jeg mene, at manden ikke var regnskabspligtig, men det kan vi også få afklaret helt nøje.

Jeg takker hr. Juul Madsen, fordi han svarede på mine vegne. Jeg ville have svaret det samme, hvis ikke hr. Juul Madsen var kommet mig i forkøbet. Men jeg skal ikke trække tiden længere ud; vi kan se på disse små ting i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om belåning af salgsafgrøder.

Valgt blev: *Chr. Rasmussen, Poul Dalsager, Holger Eriksen, Camma Larsen-Ledet, Carl Nielsen, Erling Olsen, Tastesen, Teichert, Jens Chr. Christensen, Anders Andersen, Niels Eriksen, Per Federspiel, H. C. Toft, Nann-Hansen, Niels Ravn, Kirkegaard og Morten Lange.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Poul Møller har meddelt mig, at han ønsker til boligministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren udsende retningslinjer for sociale boligselskabers jorderhvervelser, således at det bl. a. fastslås, at disse ikke ved berigtigelse af handler i fremtiden må repræsenteres ved grundsælgerens advokat?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 10. marts, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i færdselsloven.

2) *Første behandling af:*

Forslag til færdselslov for Grønland.

3) *Forespørgsel til justitsministeren af Per Møller m. fl.*

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om læreruddannelsen i Grønland.

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om folketingsvalg i Grønland.

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1966 til 31. marts 1967.

[Formanden.]8) *Første behandling af:*

Forslag til normeringslov for finansåret 1966-67.

9) *Første behandling af:*

Forslag til normeringslov for Grønland for finansåret 1966-67.

10) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i lov om vægtafgift af motorkøretøjer m. v.

11) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om kirkers bestyrelse m. m.

12) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i bogføringsloven.

13) *Valg af 1 medlem til folketingets udvalg vedrørende regulering af bymæssige bebyggelser (i stedet for Finn Poulsen).*14) *Valg af 1 medlem til folketingets lejeudvalg (i stedet for Finn Poulsen).*

Mødet hævet kl. 15⁵⁰.

71. møde.

Torsdag den 10. marts kl. 10.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om udsendelse af frivillige til udviklingslandene har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Med skrivelse af 9. marts d. å. har indenrigsministeren fremsendt skriftlig besvarelse

af et af folketingsmand Ninn-Hansen stillet spørgsmål. Spørgsmålet og besvarelsen vil blive optaget i Folketingstidende (se nedenfor).

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af *Ninn-Hansen* til indenrigsministeren (den 3. marts 1966):

„Billiger ministeren, at embedsmænd i direktoratet for statshospitalerne har rettet henvendelse til overlæger ved statshospitalerne, og at de har anmodet overlægerne om at tilkendegive deres indstilling til dr. med. Mogens Milfeldt?“

I en skrivelse af 25. februar 1966 har folketingets ombudsmand behandlet en klage fra Foreningen af yngre Læger vedrørende en udtalelse om dr. med. Mogens Milfeldt fra 20 overlæger. Det fremgår af skrивelsen, at baggrunden for, at de 20 overlæger afholdt møde, var, at indenrigsministeren agtede at besætte 7 ledige stillinger som assisterende overlæge. Dr. med. Mogens Milfeldt var ansøger til 2 af disse stillinger.

Om det på mødet passerede fremgår bl. a. følgende af ombudsmandens skrivelse: „På mødet oplyste nogle af overlægerne, at direktoratet ved flere lejligheder havde savnet en tilkendegivelse fra overlægerne, der kunne vise, om den negative standpunkttagen over for dr. Milfeldts ansættelse var et særstandpunkt hos Nykøbingoverlægerne og direktoratet. Embedsmænd fra direktoratet havde over for flere overlæger givet udtryk for beklagelse over, at overlægerne ikke havde udtalt sig.“

Under henvisning hertil anmoder jeg ministeren om at undersøge, hvad der har været formålet med disse henvendelser fra embedsmænd i direktoratet til de pågældende overlæger, og om henvendelserne har været foranlediget af direktoratets ledelse. Endvidere ønskes oplyst, om disse henvendelser har fundet sted på et tidspunkt før eller efter det møde i folketingets ombudsmandsudvalg, hvor det blev meddelt, at ministeren ville søge at placere dr. med. Mogens Milfeldt i en stilling.

Endelig anmoder jeg om at få oplyst, om ministeren har billiget eller nu billiger de af direktoratets embedsmænd foretagne henvendelser.